

Edorta Arostegi eta Sara Ibañez Meatzaldea Bizirik

«Petronorrek inguruko biztanleen osasunari eragingo ez diela pentsatzea absurdua da»

2008ko udan sortu zen Meatzaldea Bizirik elkarte ekologista izen bereko eskualdean, Cokearen Aurkako Koordinadoraren segida modura eta bide batez hari izaera legala emateko. Otsailaren 12rako manifestazioa deitu dute Muskizen, Petronorren ate aurrean, findegiari bertan egoteko kontzesioa beste 30 urterako luzatu izanagatik protestatzeko. Elkarteko kide Edorta Arostegi eta Sara Ibañezekin jardun dugu horretaz, eta Petronorrez oro har.

UNAI BREA

Argazkiak: Iñigo Azkona

EAJK MADRILEN LORTUTAKO garai-pen handi gisa aurkeztua izan da: Ekonomia Jasangarriaren Legearen alde bozkatzearen truke, lege horretan bertan xedapen bat sartzea adostu zuten jeltzaleek PSOErekin. Horri esker, Petronorrek beste 30 urtez segitu ahal izango du Muskizen. Garaipena izango da batzuentzat, baina Meatzaldean askoren haserrea eragin du. Gure berbakide baina, besteak beste.

Berrito dugu hizpide Muskiz-Petronor binomioa, findegiari eremu itsaslehortarrean egoteko kontzesioa luzatuko diotela eta. Horretarako erabili den prozedura salatu duzue.

Kontzesioa 2012ko urrian iraungiko da, eta bazirudien ez zegoela inolako modurik luzatzeko, Espainiako Kostalde Legea oso zorrotza baita horretan: ezin da kontzesioa luzatu 30 urtez baino gehiago. Harrigarria zen, beraz, Petronor findegia handitzen aritzea, teoriant dena eraisten hasita egon behar zutenean. Ustez, 2012ko urrian findegiaren heren bik garbi egon behar



zuten, milioi erdi metro koadro. Orduan iritsi da emendakin hau, Ekonomia Jasangarriaren Legeari ezarri dizkioten 1.000 inguru emendakinetako bat. 899.a, hain zuzen. Bageneukan susmoa, zerbait pentsatuta izan behar zutela honi luzapena emateko nahiz eta legalki ezi-

nezkoa izan, saiatu behar ziren irtenbidea bilatzen. Baina ezuste handia izan da nola egin duten.

Emendakin hori Petronorrentzat propio egin dela ere salatu duzue.

Eurek ere hala esan dute publikoki. Emendakina aurkezteko EAJK



Sara Ibañez: "Ez dakigu zehatz-mehatz zer jaurtitzen duen Petronorrek airera".

emandako argudioetan Petronorrez hitz egiten da zuzenean, findegia orain dagoen lekuan mantentzeko beharraz. Bestalde, Espainiako Estatuan ez dago beste findegirik itsasertzeko eremu publikoan.

Lege kontuak ez dira, ordea, zuen kezka nagusia. Hamaika aldiz salatu duzue Petronorrek kutsadura handia sortzen duela.

Jakin badakigu petrolio findegi guztiak osasunerako kaltegarriak direla. Izan ere, arrisku handiko industria modura daude sailkatuta. Eta hau etxe ondoan daukagu. Izan ere, Euskadin enpresa kutsatzaile asko dago ia etxe barruetaraino sartuta. Begira Lutxanako kasua, Zorrotzakoa.. Ia leihoan daukate fabrika. Horrela garatu da hemen industria. Guk dioguna da ez dugula gura hori gehiago haz dadin, hala ulertu behar da kokearen aurka egin genuen borroka. Gauza bat da instalazio bat aurretik bertan egoitea, eta beste gauza bat instalazio hori hedatzea. Eta zabalkunde hori

baimentzea, eta kontzesioa agortzen zaionean berritzea... Garai batean egiten ziren gauza horiek, baina gaur egun ez dago zertan horrela jokatu, badakigu-eta industria arriskutsuak direla. Ez bakarrik istripuengatik, leherketengatik...

"Findegi baten emisioak kutsatzaileak dira ezinbestean, ez dago hori eragotziko duen teknologiarik"

Baita kutsadurarengatik ere. Hasteko, Petronorren kasuan ez dakigu zehatz-mehatz zer jaurtitzen duten airera. Edozelan, findegi baten emisioak kutsatzaileak dira ezinbestean, ez dago hori eragotziko duen teknologiarik.

Zer kutsadura motaz ari gara?

Azken aldian ohartu gara kutsadurarik arriskutsuena partikula xehek eragindakoa dela. Zenbat eta parti-

kula txikiagoa, orduan eta kaltegarriagoa, gure gorputzean barrurago iristen baita. Eta Eusko Jaurlaritzak dauzkan neurgailuek ez dituzte partikula txikiak atzematen.

Hitz egin duzue horretaz Eusko Jaurlaritzarekin?

Marcos Cucó, Muskizko Ingurumen zinegotzia ari da horretan. Kontua da Jaurlaritzak, une honean, ez daukala bere detekzio-sarea horretarako egokituta. Cucó EHUri eskatu dio azterketa egin dezan, metalek eta partikula xehek eragindako kutsadura neurtzeko. Baina hori luxu handia da hemen dauden detekzio-sistemekin alderatuta. Iaz eman zioten findegiari behin-betiko Ingurumen Baimena, baldintza batekin: hiru hilabeteko epean frogatu egin behar zuten beren neurgailuak Jaurlaritzaren sarera konektatuta zituela. Geroztik galdetu egin zaie eta inork ez daki ezer, ez dakigu Petronorren emisio-fokuak kutsadura neurgailuei lotuta dauden ala ez. Baina

899. emendakina: legearen barruan, baina ez hainbeste

Espainiako Gobernuan PP zegoen garaian sortu ziren "omnibus" legeak: urte amaieran onartu behar dira, oso prozedura azkarra dute eta praktikan edozer gauza sar daiteke barruan. Petronorren kontzesioa luzatzea, berbarako. Cristina Alvarezek, Meatzaldea Bizirik-en abokatuak, azaldu digunez, "lege hauek ez dira osoko bilkuran eztabaidatzen; hala, dagokion batzordera emendakin bat iristen da, batzordeko kideek entzun dute emendakin hori aurretik adostuta daukatela alderdi bik, eta irakurri ere ez dute egiten. Aldeko botoa ematen dute eta kito". Dena legearen barrukoa da, zer esanik ez, baina zilegitasunaz luze eztabaidatu daiteke. Izan ere, jurista askok kritikatu du sistema hau.

Petronorri beste 30 urteko egonaldia bermatuko

dion zorioneko 899. emendakina Ekonomia Jasangarriaren Legearen barruan sartu da, baina izatez beste lege biri eragiten die: Kostaldearena eta Hidrokarburuena. "Hau, azken batean, Kostalde Legearen erreforma bat da, baina beste izen batekin", dio Alvarezek.

Alabaina, EAJk eta PSOEk adostu dutena ez da aldaketa txiki bat: Kostalde Legearen espirituaren aurkakoa da erabat. Alvarez ziur dago 899. emendakina Espainiako Konstituzioaren kontrakoa dela, hark espresuki dio-eta itsas eremu publikoa babestu behar dela. Hala ere, arau berria nekez salatu daiteke Auzitegi Konstituzionalen. "Herritarok oinarrizko eskubideen urraketak salatzeo bakarrik jo dezakegu Konstituzionalera, eta ingurumena ez da oinarrizko eskubidetzat hartzen".

badakigu, gure abokatuak hala adierazi digulako, Petronor ez dagoela behin-betiko Ingurumen Baimena daukaten Europar Batasuneko (EB) enpresen zerrendan. Egoera irregularrean dauden 500 enpresetako bat da. Egia esanda, azaro aldean EBk zigorra ezarri dio Espainiari, Ingurumen Baimen Bateratu guztiak epez kanpo emateagatik. Hori guztia ikusita, partikula xeheen kontrola eskatzea asko eskatzea da. Oinarrizkoena ere ez da-eta betetzen!

Zelan neurtu kutsadurak herritarrengan daukan eragin zehatza? Oso ikerketa gutxi egin da horri buruz.

Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak eginda dauka EAeko hilkortasun mapa, eta hori ikus daiteke gure eskualdean, alegia, Enkarterrietan eta Meatzaldean, batez bestekoa baino hilkortasun handiagoa dagoela, portzentaje esanguratsu batean. Hilkortasun tasa orokorra %14 handiagoa da hemen EAEn baino, eta gaitz konkretu batzuen ondoriozkoa %25eraino heltzen da.

Zein gaitz?

Emakumezkoen kasuan, esaterako, arnasbideetako gaixotasunak. Eta bularretako minbiziagatik hilkortasuna ere dezente handiagoa da batez bestekoa baino. Gizonengan, garuneko hodietako gaitzak eta biriketako minbizia. Iazko otsailen Muskiz, Abanto eta Urtuellako udal ordezkariak bildu ziren Jaurla-

ritzako Osasun eta Ingurumen Sailekin. Ikerketa deskriptiboa da, ez dauka arrazoiak esplikatzeko helbururik, baina hala ere Jaurlaritzakoak saiatu ziren hemendik joandakoei datuak esplikatzeko. Eta esan zuten hilkortasun altuaren arrazoiak gure ohiturak direla: gehiago erretzen dugula, gure maila sozioekonomikoa baxua dela... eta gizonen kasuan, iraganean Petronorren lan egina izana. Aldi berean, Petronorren kutsadura eta Espainiako Estatuko beste findegi batzuen konparatzen zituen txosten bat aurkeztu zuten, nahiko txosten baldarra. Gainera, lehen esan dugunez, ez dakigu zenbat kutsatzen duen Petronorrek. Nondik atera zituzten datu haiek?

Ez dago, noski, eskualde honetako hilkortasun-tasa handia eta Petronorren jarduna modu zuzenean lotzen dituen ikerketarik.

Munduan egin dira findegien eta osasun arazoaren arteko lotura frogatzen duten azterketak. Dena den, kontrakoa esateak ez du ez hanka ez bururik. 240 hektarea, zazpi aldiz Bilboko Alde Zaharra betetzen duen findegi bat dago hemen, eta gutako batzuk 50 edo 100 metrora bizi gara hortik. Badakigu bentzenoa jaurtitzen dutela, eta toluenoa, eta bestelako partikula batzuk. Sufrea ere erruz dago pilatuta. Horrek inguruko biztanleen osasunari eragingo ez diela pentsatzea ikaragarria da. Ask

erretzen dugula? Tabakismoari buruzko ikerketek ez dute frogatu hemen gehiago erretzen denik. Ikerketak behar ditugu, baina serioak. Hilkortasun-datuak ditugu, baina ez dira aztertu, berbarako, gaixotze-tasak. Abantoko eta Muskizko Udalek eskatu dute egiteko, baina ez dute ezer lortu oraingoan.

Baduzue itxaropenik kontzesioaren luzapena bertan behera gelditzeko?

Printzipioz, bat ere ez. Dena den, ez dakigu ondo zein den honek guztiak egingo duen bidea zuzenbidetaren ikuspuntutik. Hori abokatuena lana da. Guk, momentuz, orain arte bezala jarraituko dugu, eta Petronorrek egiten duen guztia kontrolatzen saiatuko gara. Oso txukun egin behar izango dituzte gauzak, etengabe haiei begira egongo gara eta. ■

SOLOZABAL

*Eskura ezazu teorikoa 5 egunetan
edozein gidabaimenerako*

- IKASTARO INTENTSIBOAK
- CAP IKASTAROAK
- ADR IKASTAROAK
- GARRAIOLARIEN LANBIDE-TREBAKUNTZAKO IKASTAROAK

☎ 943 217 390

www.solozabalautoeskolak.es